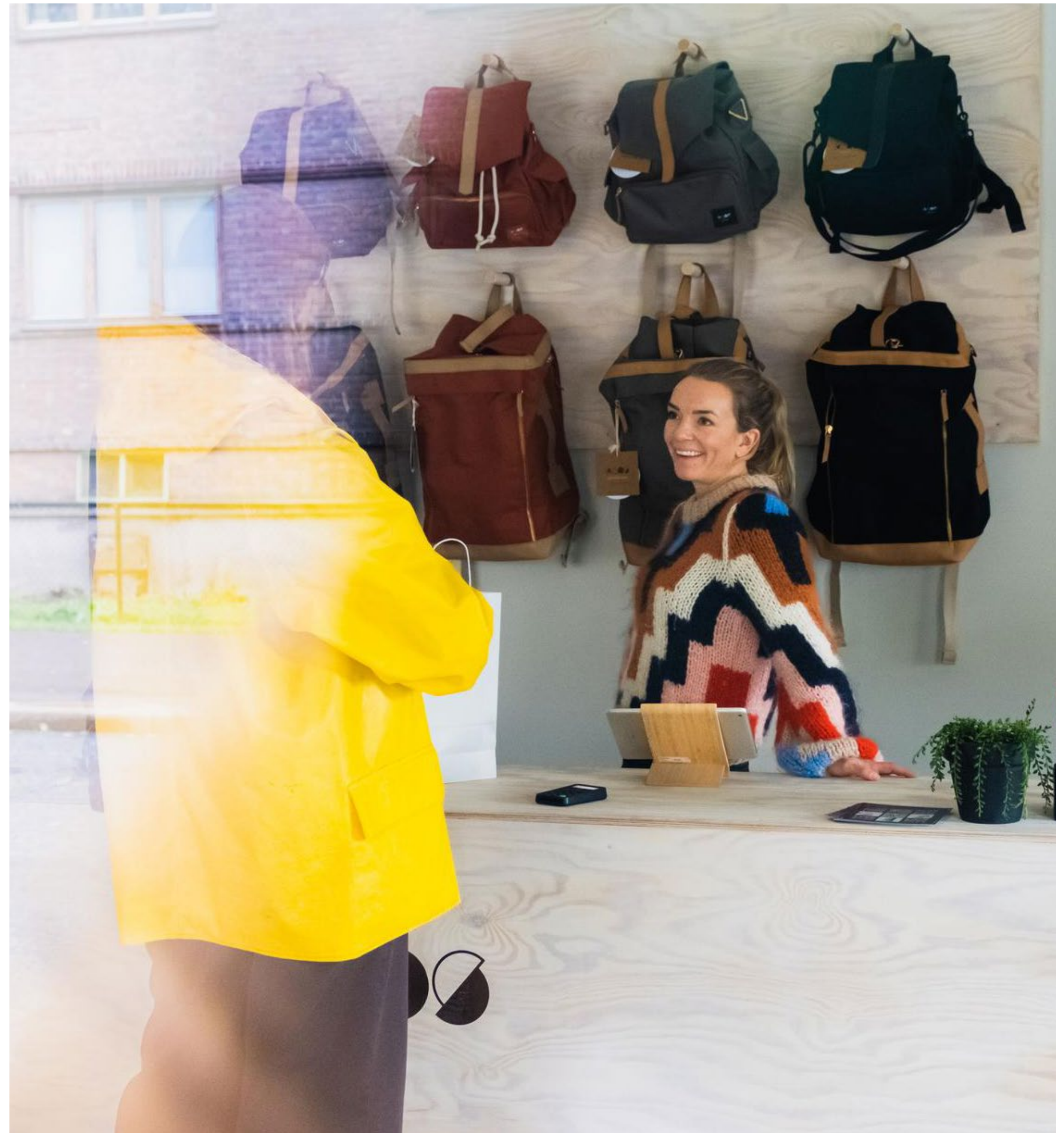

MARKEDS- RAPPORT PENSJON

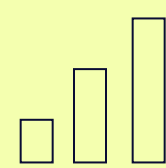
Oktober 2023

Verdensbildet

Oktober ble igjen preget av krig og økt geopolitisk uro i forbindelse med angrepene i Gaza og Israel. Situasjonen er først og fremst en humanitær katastrofe som har rammet sivilbefolkningen hardt. I de finansielle markedene var det videre oppgang i lange markedsrenter og fall i aksjemarkedene som oppsummerer oktober. USAs økonomi holder seg overraskende sterk, til tross for renteøkningene det siste året og BNP-veksten for tredje kvartal viste en årlig vekst på 4,9 prosent. I Eurosonen er bildet et helt annet, og BNP-veksten i tredje kvartal viste en årlig vekst på bare 0,1 prosent. Det kan se ut som Eurosonen er på vei inn i resesjon. I tillegg viste innkjøpssjefindeksen (PMI) klare svakhetstegn, spesielt i industrien og tjenestesektoren.

Aksjemarkedet

Oktober ble nok en svak måned i aksjemarkedene grunnet den geopolitiske spenningen og økningen i lange renter. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 2,9 prosent denne måneden. De fleste sektorer gikk i minus i oktober, men den kraftige stigningen i lange renter gikk spesielt hardt utover eiendomssektoren, som var ned 11,4 prosent (i USD). Fornybarsektoren er også blant sektorene som er spesielt sårbar for økte rentesatser og som har hatt en negativ trend de siste månedene. Det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 endte ned 2,2 prosent (i USD) i oktober, Europa ved MSCI Europe (i EUR) var noe svakere og falt 3,5 prosent, mens Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) var ned 0,8 prosent.

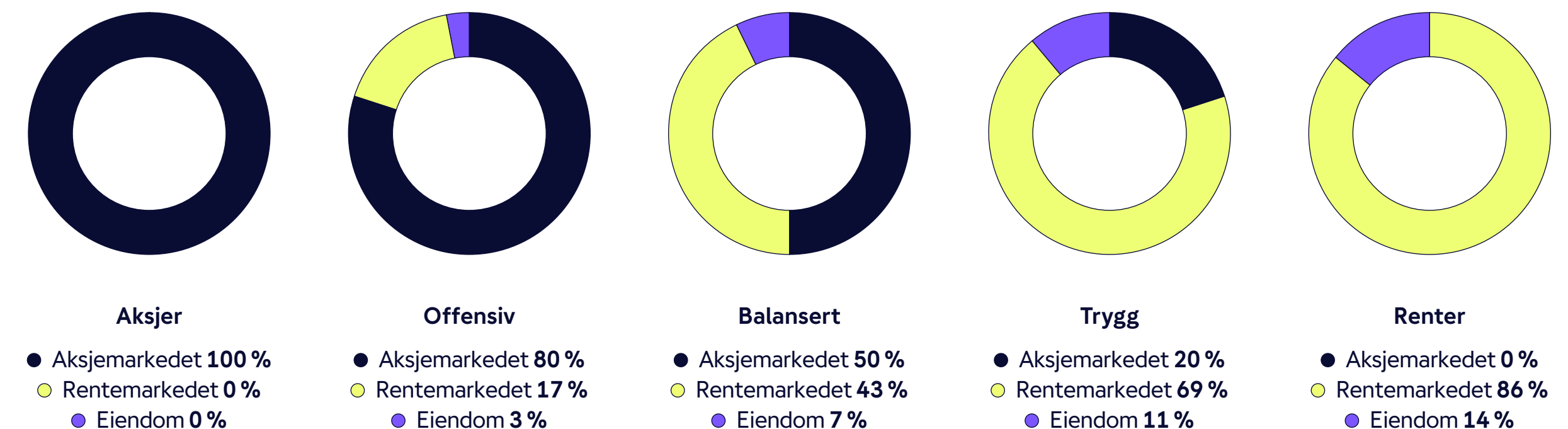
Rentemarkedet

Både den europeiske og den amerikanske sentralbanken besluttet å holde styringsrenten uendret på siste rentemøte. Kjerneinflasjonen i Eurosonen kom inn på 4,2 prosent og mye tyder på at rentetoppen er nådd. I USA falt kjerneinflasjonen med 0,2 prosent til 4,1 prosent. Sentralbanksjef Powell pekte på at de fulle effektene av rentehevingene fortsatt ikke har gjort seg gjeldende i amerikansk økonomi og at videre rentesetting vil avhenge av nøkkeltall fremover. Tiårs statsobligasjonsrente i USA steg med 34 punkter i løpet av oktober, til 4,9 prosent, men mye ble reversert de første dagene i november da det kom et markant fall i lange renter etter Feds rentemøte. Den norske sentralbanken holdt også styringsrenten uendret på 4,25 prosent.

Avkastningsoversikt per 31.10.2023

Porteføljer per 31.10.2023	Avkastning fond oktober	Avkastning fond hittil 2023
KOMBINERT		
Kombinert Aksjer	-1,2 %	11,5 %
Kombinert Offensiv	-1,1 %	9,0 %
Kombinert Balansert	-1,1 %	5,2 %
Kombinert Trygg	-1,1 %	1,5 %
Kombinert Renter	-1,0 %	-0,9 %
Grønn Fremtid Kombinert		
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	0,4 %	15,6 %
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-1,2 %	-1,2 %
FONDSTORG, utvalgte fond		
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,54 %	4,40 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,61 %	0,93 %
Nordea Global High Yield	-1,09 %	2,47 %
Danske Invest Norge I	-1,93 %	3,13 %
Storebrand Norge	-0,86 %	8,62 %
DNB Miljøinvest	-5,47 %	-6,65 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-3,07 %	-3,04 %

Spareprofiler

Oversikt oktober 2023

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning oktober	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Porteføljer per 31.10.2023	Fond	Fond	Fond	Fond
KOMBINERT				
Kombinert Aksjer	-1,2 %	11,5 %	12,0 %	11,0 %
Kombinert Offensiv	-1,1 %	9,0 %	9,1 %	9,3 %
Kombinert Balansert	-1,1 %	5,2 %	4,7 %	6,6 %
Kombinert Trygg	-1,1 %	1,5 %	0,4 %	3,9 %
Kombinert Renter	-1,0 %	-0,9 %	-2,5 %	2,0 %
Grønn Fremtid Kombinert*				
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	0,4 %	15,6 %	-	-
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-1,2 %	-1,2 %	-	-
Kombinert Valutasikret				
Kombinert Aksjer Valutasikret	-2,4 %	8,3 %	10,2 %	8,3 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	-2,1 %	6,5 %	7,7 %	7,2 %
Kombinert Balansert Valutasikret	-1,7 %	3,7 %	3,9 %	5,3 %
Kombinert Trygg Valutasikret	-1,3 %	1,0 %	0,1 %	3,4 %
Kombinert Renter Valutasikret	-1,0 %	-0,9 %	-2,5 %	2,0 %
AKTIV				
Aktiv Aksjer	-1,0 %	5,7 %	7,1 %	9,4 %
Aktiv Offensiv	-1,0 %	4,6 %	5,5 %	8,1 %
Aktiv Balansert	-1,0 %	2,8 %	2,8 %	5,9 %
Aktiv Trygg	-1,0 %	1,1 %	0,2 %	3,7 %
Grønn Fremtid Aktiv*				
Grønn Fremtid Aktiv Aksjer	-0,2 %	8,7 %	-	-
Grønn Fremtid Aktiv Renter	-1,0 %	-1,1 %	-	-
INDEKS				
Indeks Aksjer	-2,4 %	8,5 %	10,0 %	-
Indeks Offensiv	-2,0 %	6,8 %	7,5 %	-
Indeks Balansert	-1,4 %	4,3 %	3,6 %	-
Indeks Trygg	-0,8 %	1,8 %	-0,2 %	-
Indeks Renter	-0,4 %	0,1 %	-2,8 %	-
Grønn Fremtid Core*				
Grønn Fremtid Core Aksjer	0,1 %	14,5 %	-	-
Grønn Fremtid Core Renter	-1,4 %	-1,5 %	-	-

* Startdato 01.03.2022

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning oktober	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Utvalgte fond per 31.10.2023				
	Fond	Fond	Fond	Fond
FONDSTORG				
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,54 %	4,40 %	2,14 %	1,80 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,61 %	0,93 %	-0,70 %	1,92 %
Nordea Global High Yield	-1,09 %	2,47 %	0,09 %	2,70 %
Danske Invest Norge I	-1,93 %	3,13 %	14,64 %	7,77 %
Storebrand Norge	-0,86 %	8,62 %	14,14 %	9,81 %
DNB Miljøinvest	-5,47 %	-6,65 %	8,26 %	13,59 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-3,07 %	-3,04 %	-6,30 %	0,68 %

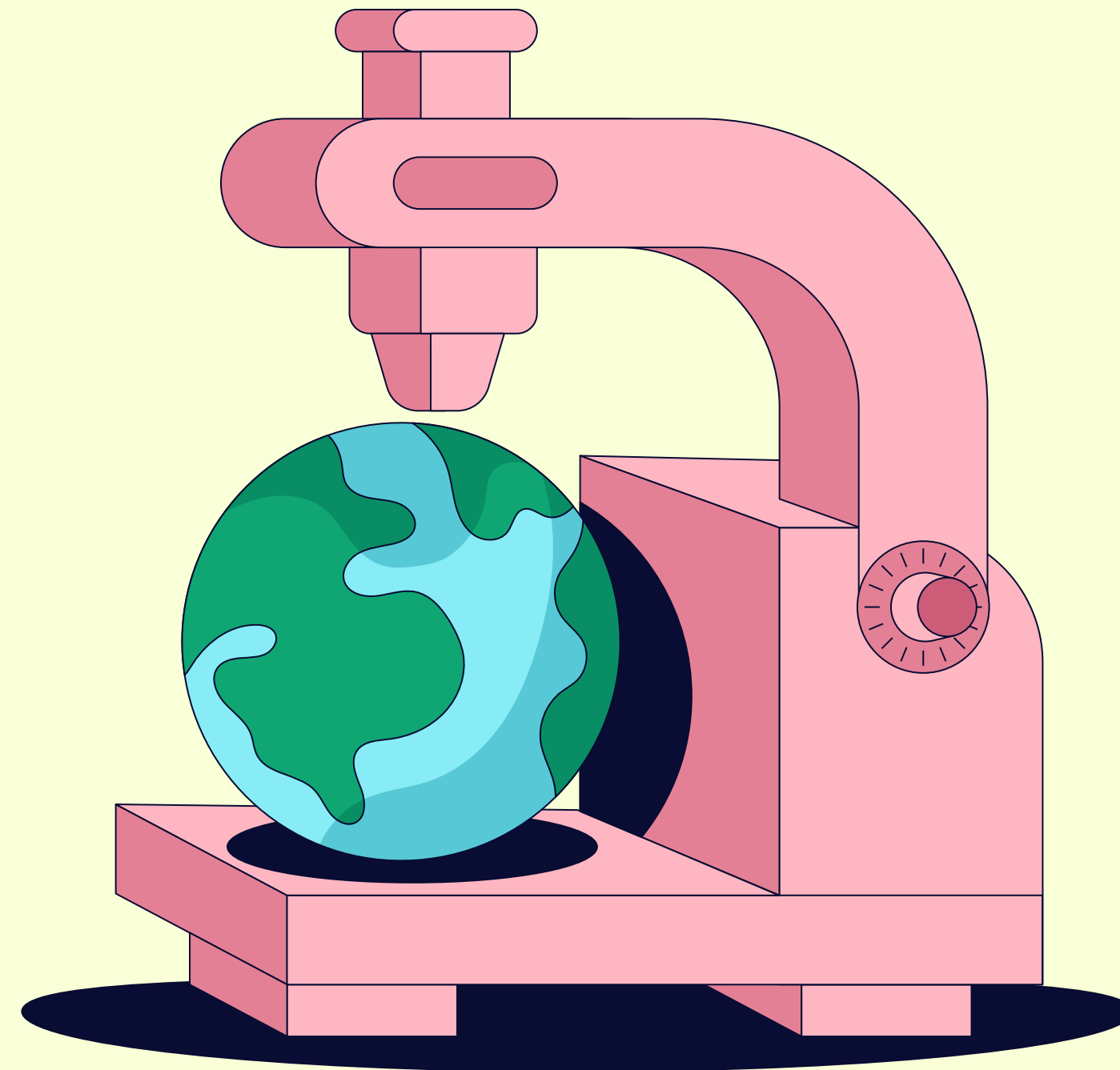
For andre fond vennligst se gjensidige.no

	Avkastning oktober	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Aksjeindekser per 31.10.2023				
Oslo: OSEFX/Norske aksjefond	-1,63 %	6,73 %	13,21 %	8,61 %
Oslo: OSEBX/Norske aksjer	-0,77 %	7,74 %	16,42 %	9,18 %
New York: S&P 500	-2,20 %	9,23 %	8,65 %	9,09 %
Europa: MSCI Europe (Price)	-3,48 %	1,99 %	8,19 %	2,76 %
MSCI World/Globale Aksjefond	-2,90 %	7,88 %	8,14 %	7,53 %
MSCI Emerging Markets aksjefond	-3,95 %	-4,31 %	-6,05 %	-1,22 %

	Kurs	Endring oktober	Endring 2023
Valuta per 31.10.2023			
USD/NOK	11,17	4,43 %	13,98 %
EUR/NOK	11,82	4,48 %	12,65 %

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Verdensbildet

Oktober ble igjen preget av krig og økt geopolitisk uro i forbindelse med angrepene i Gaza og Israel. Situasjonen er først og fremst en humanitær katastrofe som har rammet sivilbefolkningen hardt.

I de finansielle markedene var det videre oppgang i lange markedsrenter og fall i aksjemarkedene som oppsummerer oktober. Det internasjonale pengefondet (IMF) kom med oppdaterte vekstprognoser for verdensøkonomien. IMF venter at global vekst avtar fra 3,5 prosent i 2022 til 3 prosent i 2023 og 2,9 prosent i 2024. Veksten for den amerikanske økonomien ble oppjustert, mens veksten i Eurosonen og Kina ble nedjustert. USAs økonomi holder seg overraskende sterk, til tross for rentøkningene det siste året og BNP-veksten for tredje kvartal viste en årlig vekst på 4,9 prosent.

I Eurosonen er bildet et helt annet, og BNP-veksten i tredje kvartal viste en årlig vekst på bare 0,1 prosent. Det kan se ut som Eurosonen er på vei inn i resesjon. I tillegg viste innkjøpsjefindeksen (PMI) klare svakhetstegn, spesielt i industrien og tjenestesektoren. I Kina er fortsatt eiendomsmarkedet i krise etter at behovet for boliger, spesielt i de store byene, har avtatt.

I Norge ble statsbudsjettet lagt frem i oktober. Regjeringen legger opp til oljepengebruk på 2,7 prosent av oljefondet, som er noe under handlingsregelen på 3 prosent. Det forventes en svak vekst i norsk økonomi til neste år, på 0,8 prosent.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Aksjemarkedet

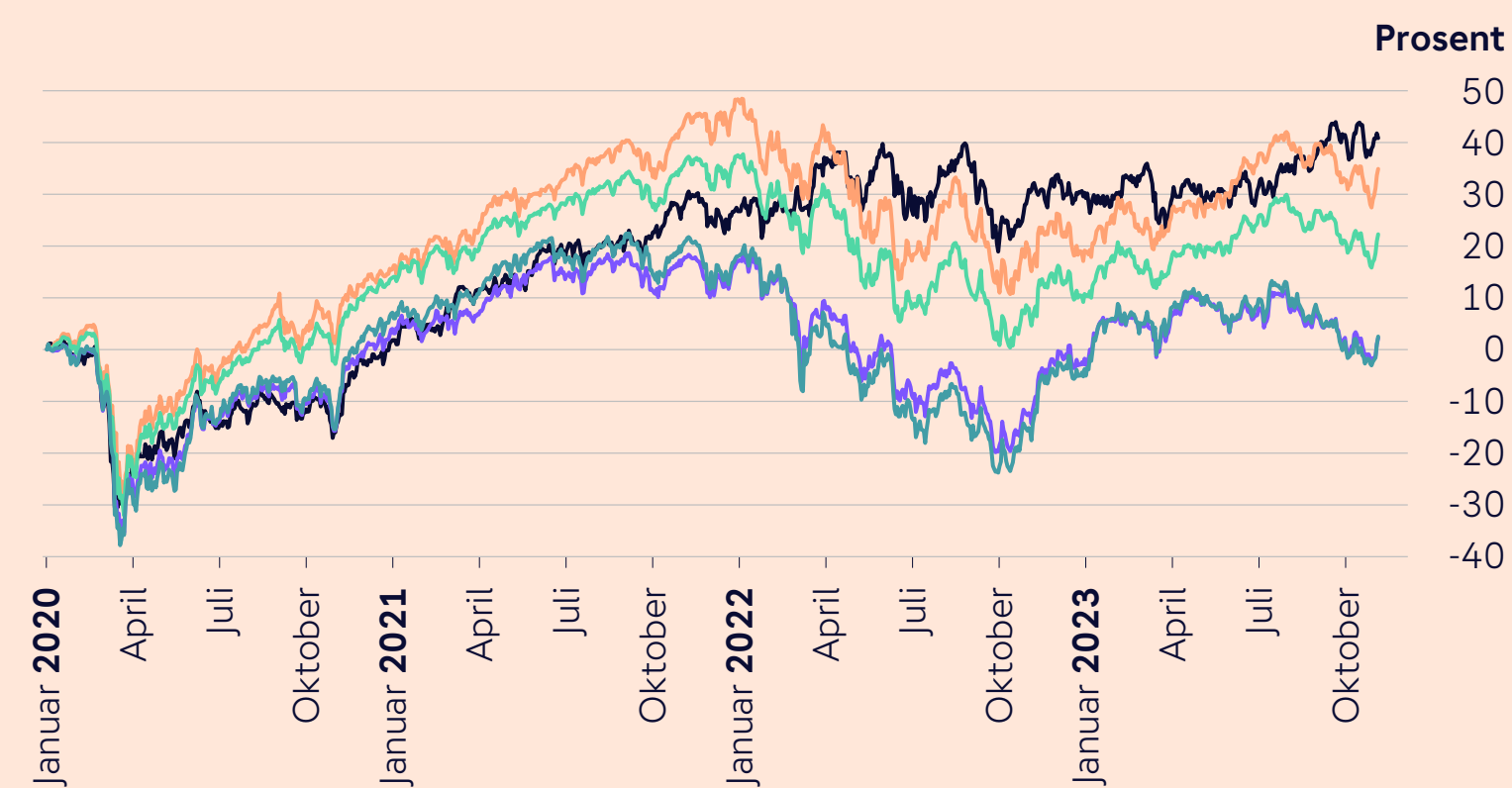
Oktober ble nok en svak måned i aksjemarkedene grunnet den geopolitiske spenningen og økningen i lange renter. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 2,9 prosent denne måneden (opp 7,9 prosent hittil i år). De fleste sektorer gikk i minus i oktober, men den kraftige stigningen i lange renter gikk spesielt hardt utover eiendomssektoren, som var ned 11,4 prosent (i USD). Fornybarsektoren er også blant sektorene som er spesielt sårbar for økte rentesatser og som har hatt en negativ trend de siste månedene. MSCI Global Alternative Energy Index var ned 12,1 prosent i oktober. Blant enkeltelskapene som bidro mest til den negative utviklingen var Tesla (ned nesten 20 prosent), mens Microsoft var blant de som bidro mest positivt (opp 7 prosent).

Det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 endte ned 2,2 prosent (i USD) i oktober, og er fortsatt opp 9,2 prosent hittil i år. Det europeiske aksjemarkedet ved MSCI Europe (i EUR) var noe svakere og falt 3,5 prosent sist måned, men er fortsatt positiv med 2 prosent for året. Fremvoksende markeder hadde også en dårlig måned og MSCI EM (i USD) falt nærmere 4 prosent. Kina utgjør en betydelig del av indeksen, og Hang Seng indeksen falt også 4 prosent i oktober. Hittil i år er MSCI EM ned 4,3 prosent.

Det norske aksjemarkedet ved Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) var ned 0,8 prosent, mens fondsindeksen OSEFX var ned 1,6 prosent.

Aksjeindekser

MACROBOND

- Fremvoksende økonomier, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Verden, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Europa, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- USA, S&P 500, Price Return, USD (perf. %)
- Norge, OBX, Total Return, NOK (perf. %)

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Rentemarkedet

Inflasjonen i Eurosonen kom inn på 2,9 prosent på årsbasis i oktober, som var lavere enn forventet og ned fra 4,3 prosent i september. Kjerneinflasjonen (justert bl.a for energipriser) havnet som forventet på 4,2 prosent. Den europeiske sentralbanken (ECB) valgte å holde renten uendret i oktober, etter at den ble hevet til 4 prosent i september. Sentralbanksjef Lagarde sa at det er for tidlig å snakke om rentekutt, men mye tyder på at rentetoppen i Eurosonen er nådd. Spørsmålet i markedet handler nå om tidspunktet for første rentekutt. Med den svake økonomiske veksten, svake PMI-tall og inflasjon som ser ut til å være under kontroll, har markedet priset inn første rentekutt i april neste år og enda to kutt i 2024.

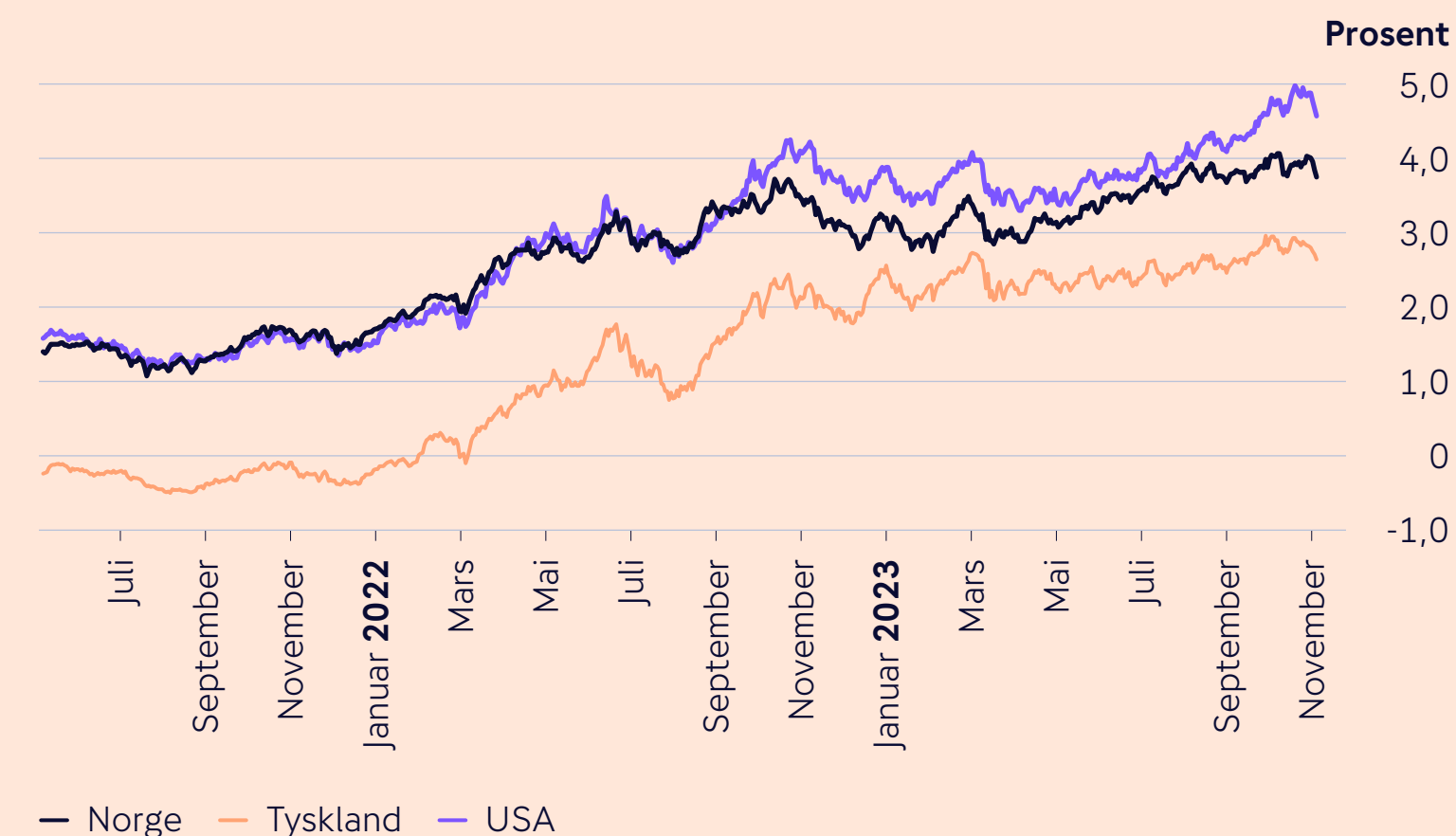
I USA kom inflasjonen i oktober inn uendret på 3,7 prosent, mens kjerneinflasjonen falt med 0,2 prosent til 4,1 prosent. På sitt rentemøte i begynnelsen av november, valgte den amerikanske sentralbanken (Fed) å holde renten uendret i intervallet 5,25–5,5 prosent. Fed beskriver økonomien som sterk, med stramt arbeidsmarked og høy inflasjon, men sentralbanksjef Powell pekte på at de fulle effektene av rentehevingene fortsatt ikke har gjort seg gjeldende i amerikansk økonomi. Powell uttalte at videre vurdering vil avhenge av innkommende økonomiske data, og det kan være aktuelt med ytterligere rentehevinger. Markedet priser inn tre kutt i 2024.

Tiårs statsobligasjonsrente i USA steg med 34 punkter i løpet av oktober, til 4,9 prosent, men mye ble reversert de første dagene i november da det kom et markant fall i lange renter etter Feds rentemøte.

Norges Bank besluttet også å holde styringsrenten uendret på 4,25 prosent på rentemøtet 1. november. Sentralbanksjef Ida Wolden Bache åpnet for at renten kan bli liggende i ro dersom prisveksten fortsetter å falle. Ferske inflasjonstall viste i midlertid at kjerneinflasjonen økte fra 5,7 prosent på årsbasis i september til 6 prosent i oktober, mens samlet inflasjon steg fra 3,3 prosent til 4 prosent. Sammen med en svært svak kronekurs kan det være med å veie for ytterligere en renteheving i desember.

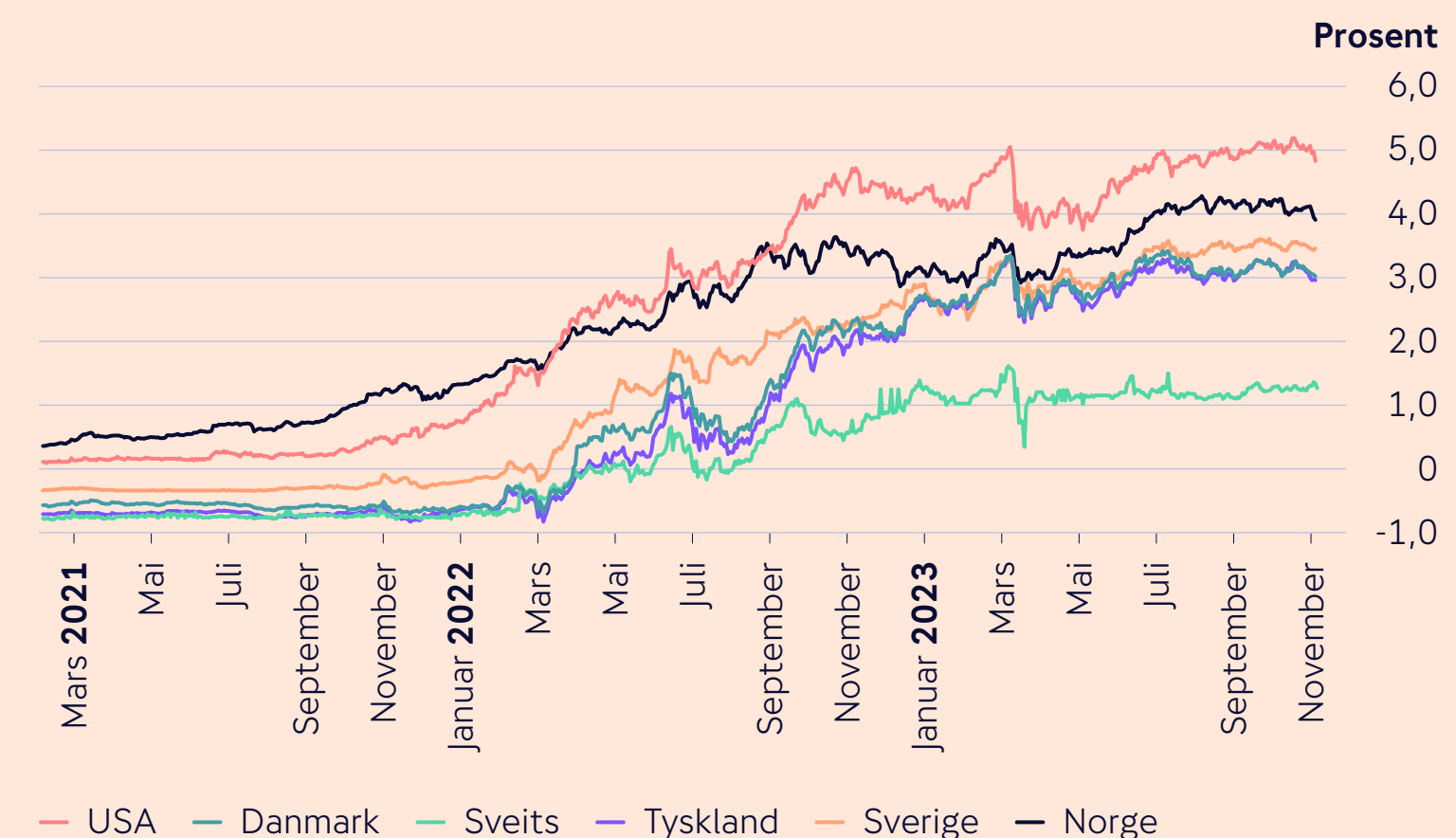
10-års statsrenter

MACROBOND

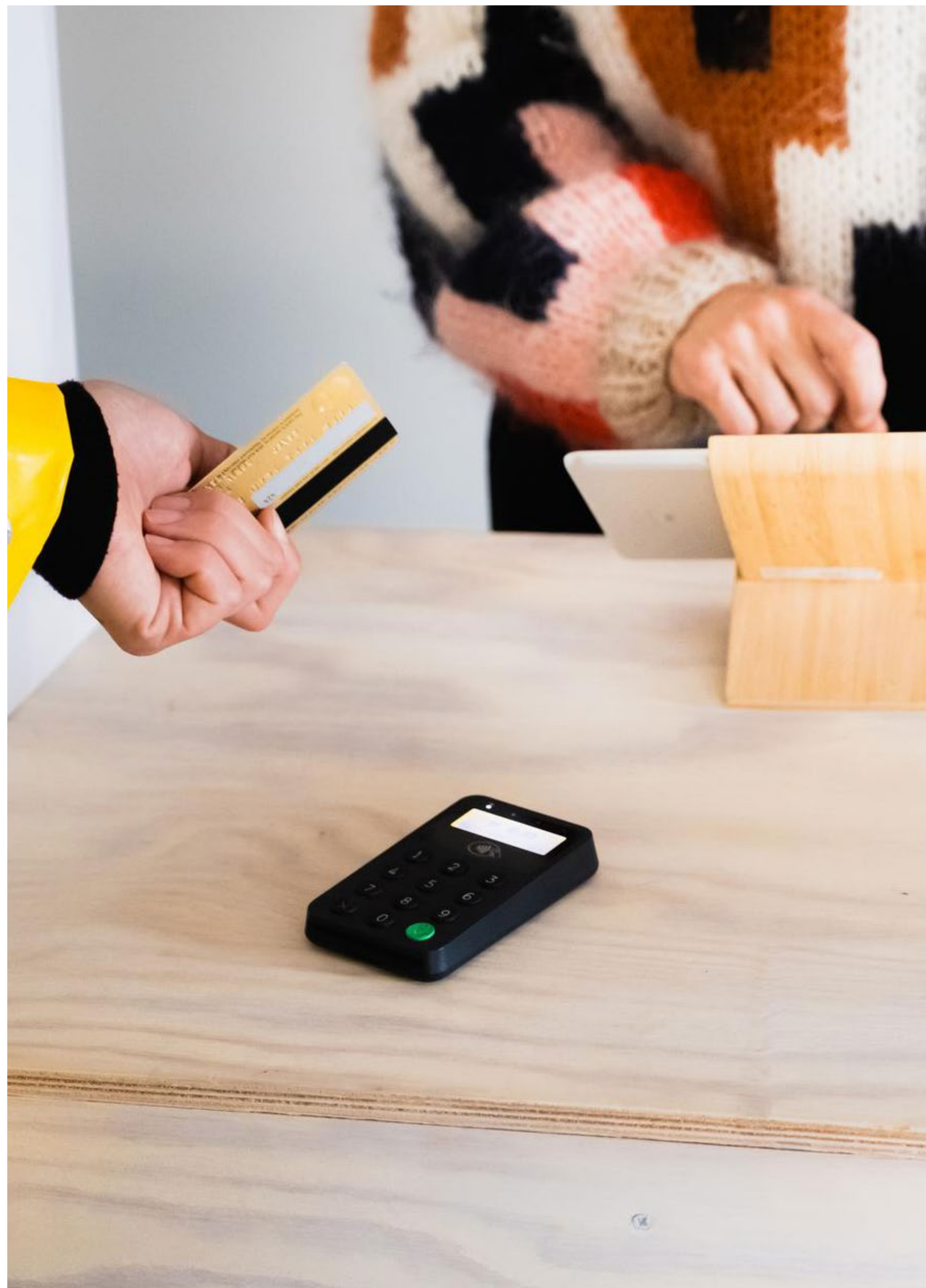
2-års statsrenter

MACROBOND

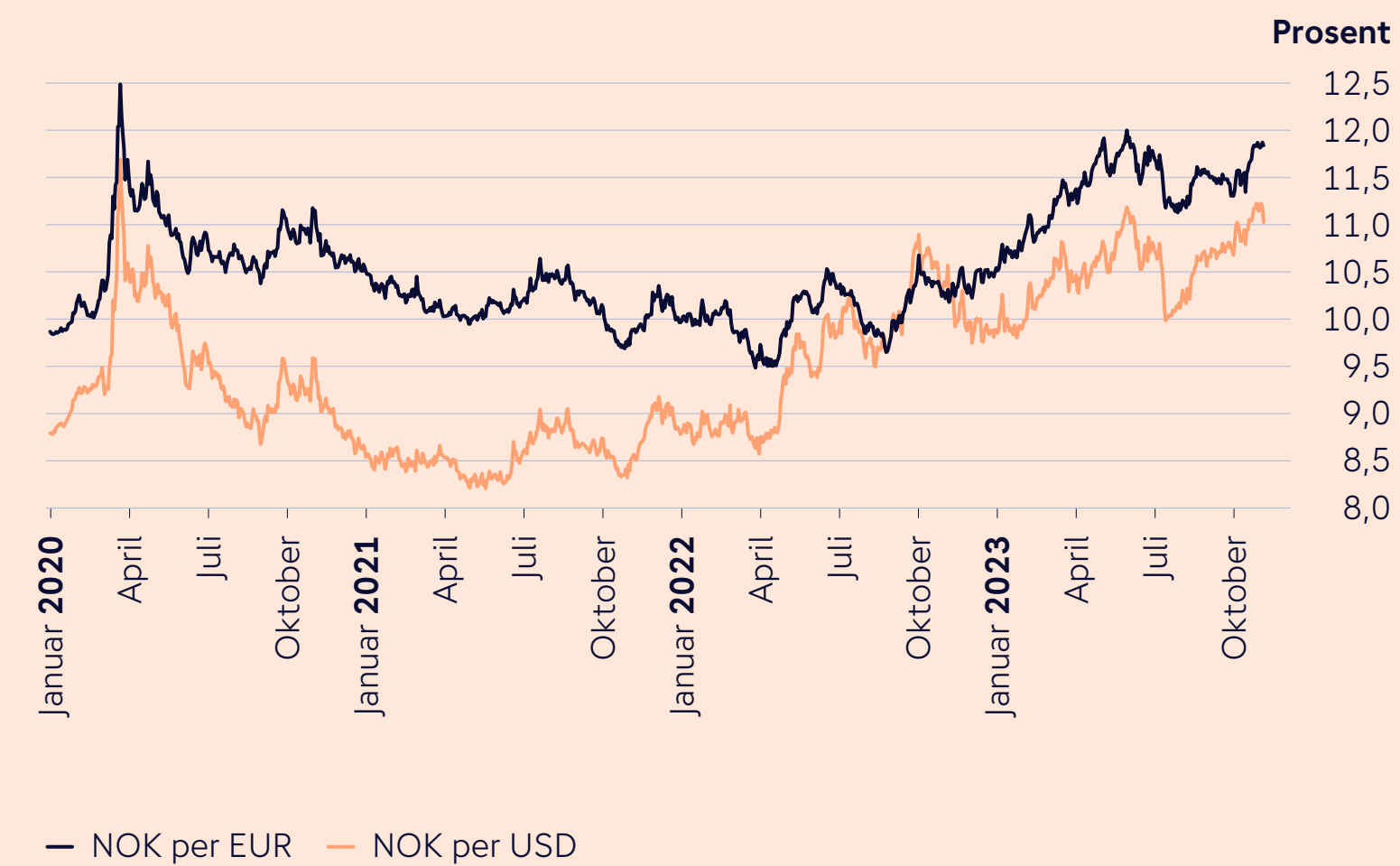
Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Den norske kronen svekket seg markant i oktober, 4,5 prosent mot euro og 4,4 prosent mot den amerikanske dollaren. Kronen har dermed svekket seg hele 14 prosent mot USD og 12,7 prosent mot EUR hittil i år. Kronesvekkelsen i oktober kan sees i sammenheng med økt geopolitisk risiko, noe som gjør at investorene flykter til de trygge valutaene.

Valuta

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Råvarer

Økt geopolitisk uro og konflikten mellom Israel og Hamas, gjorde oljeprisen volatil i oktober. Brent oljen endte på 85,5 USD per fat ved utgangen av denne måneden, som var en nedgang på 7,1 prosent i oktober. Svakere økonomisk vekst og lavere forbruk i Europa og Kina trekkes frem som noe av årsaken til nedgangen.

Israel, som er en relativt stor produsent av naturgass, beordret en midlertidig stans av naturgassforsyninger fra Tamar feltet. Stansen skyldes trolig sikkerhetsmessige hensyn, da Tamar er innenfor rekkevidde for rakettskytingen fra Gazastripen. Gassprisene i Europa steg i oktober som følge av urolighetene, til tross for at europeiske gasslagre fortsatt er på høye nivåer.

Metallindeksen hadde en flat utvikling i oktober. På grunn av økt geopolitisk uro steg gullprisene nesten 8 prosent, mens aluminium og kobber fortsatte den negative utviklingen grunnet utfordringene i den kinesiske byggebransjen.

Oljepris

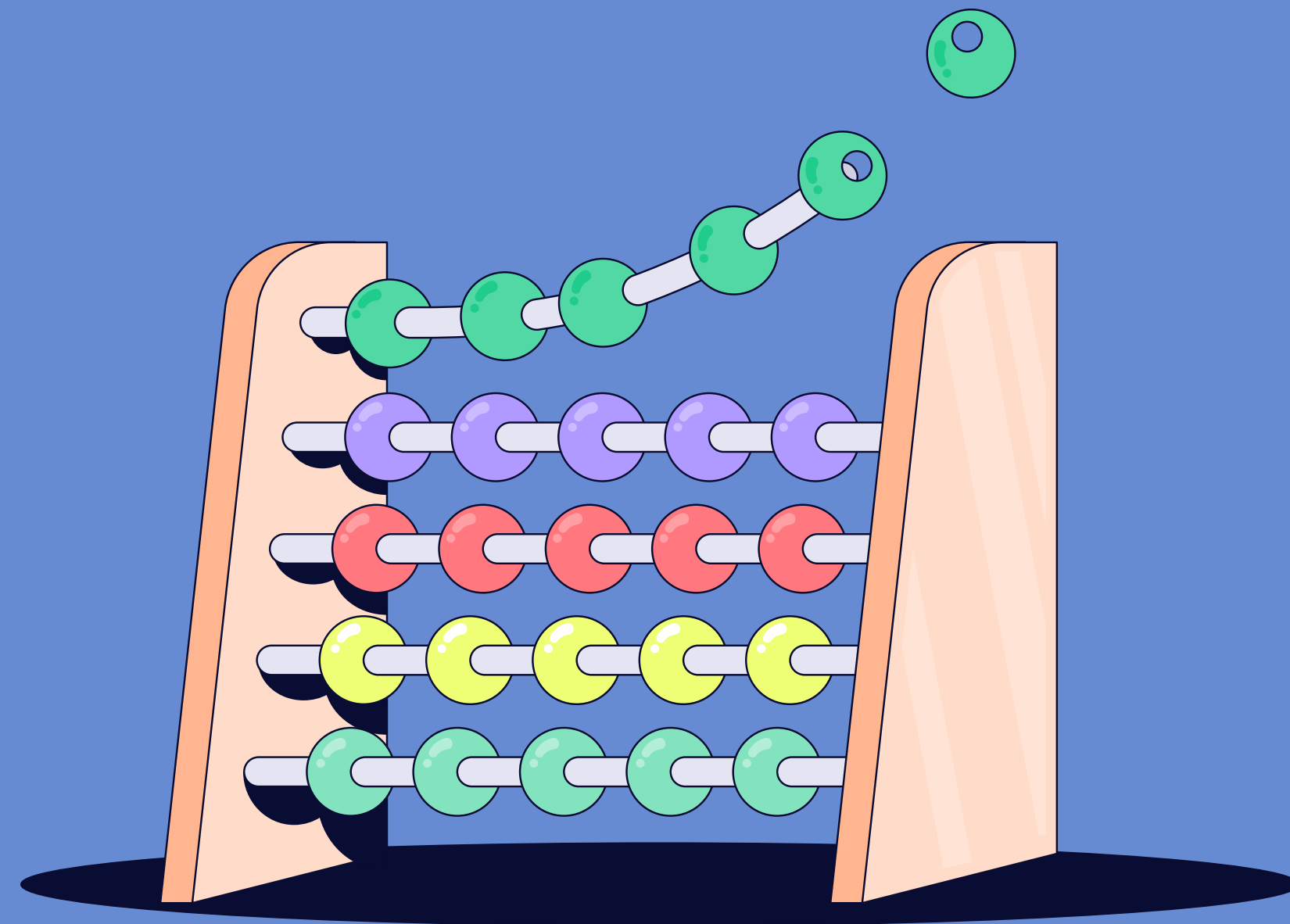
MACROBOND

— World, Crude Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Pensjonssparing

Pensjonssparing og annen fondssparing er sparing med lang tidshorison. Gjensidiges generelle anbefaling er at du som kunde følger din valgte sparestrategi i henhold til dine risikopreferanser, og det er ikke gitt at man bør gjøre endringer selv om markedet svinger på kort sikt. Historien viser oss at nedgangstider i aksjemarkedet blir avløst av oppgangstider. Over tid har oppturene vært større enn nedturene. Hovedregelen er at man har tjent på å spare langsiktig i verdipapirer.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt oktober 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Viktig informasjon om rapportene våre – ansvarsfraskrivelse

Denne rapporten er laget av Gjensidige Pensjonsforsikring AS som generelt informasjonsmateriale. Det er viktig at ingen oppfatter materialet som en personlig anbefaling av bestemte verdipapirer, finansielle instrumenter eller strategier. Innholdet er heller ikke egnet som investeringsrådgivning for den enkelte investor. Vi har basert materialet på opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Alle vurderinger og estimater er gitt i god tro. Vi anser alle kildene våre som pålitelige, men kan ikke garantere at alle opplysningene er korrekte eller fullstendige. Gjensidige Pensjonsforsikring AS påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i informasjonen. Derfor kan vi heller ikke ta ansvar for eventuelle tap i forbindelse med disposisjoner som er foretatt på bakgrunn av det vi presenterer her.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvaltnernes dyktighet, fondets risiko og kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil kunne påvirke verdien av fondet dersom andelenes kurser stilles i fremmed valuta.

Gjensidige